

«Eý waý! Häkimiýet elden gidýär» gorkusy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 24 января, 2025

"Eý waý! Häkimiýet elden gidýär" gorkusy «EÝ WAÝ! HÄKIMIÝET ELDEN GIDÝÄR» GORKUSY

Nazarbaýew türk dünýäsi üçin möhüm syýasatçy. Ol urlup düşürilen rus uçaryndan soň bulaşan türk-rus gatnaşyklarynyň düzelmeginiňem gizlin gahrymanydyr. Putiniň ýakyn dosty Nazarbaýew Gazagystanyň aýratyn ornunyň we çuň taryhynyň bardygyny öňe sürüp, syýasy ugruny munuň bilen baglanyşyklylykda alyp barýardy.

Nazarbaýewiň kirill elipbiýini tapgyrlaýyn terk etmegi we gazak milli syýasatyny öňe tutmagy Russiýanyň gözünde mesele döretmäge başlady. Kiçi Türküstan şäherini türk dünýäsiniň medeni şäheri bolmak üçin täzedan guran Nazarbaýew Hoja Ahmet Ýasawynyň türk dünýäsi üçin ähmiýetine gowy düşünýärdi. Ol özüniň Hoja Ahmet Ýasawynyň Türküstandaky kümmetine golaý bir ýerde mazarynyň bolmagyny arzuw edýärdi.

• ULY, ORTA, KIÇI JUZ

Wakalaryň hakyky sebäbi benziniň bahasynyň gymmatlany üçin bolan ýaly bolup görünse-de, düýp sebäp Nazarbaýewiň maşgalasy we onuň ýakynlarynyň çakdanaşa baýamagy, parahorlukdyr korrupsiýanyň gazaklaryň halys degnasyna degmesidi. Mysal üçin, Gazagystanyň öňki premýer-ministri Askar Mamin Astananyň öňki meridi. Onuň garamagynda meşhur bir oteliň bardygyny-da bilmeýän ýok.

Gazagystanda ýazylmadyk kanun mysaly kasta sistemasy bar. Uly Juz (ýolbaşçy synp), Orta Juz, Kiçi Juz. Häkimler, başlyklar köplenç maşgala ýakyn durýan ýolbaşçy synp – Uly Juzdan. Halk bu artykmaç hukukly dolandyryjy synpdan bimaza bolýardy.

Nazarbaýewiň ýerine Tokaýewi getirmegi Nazarbaýewiň adyny ulanyp baýaýan gatlakda jaýryklar döretdi. Olar Tokaýewe aýdanlaryny etdirip bilenokdy. Ministrler Kabinetiniň bu agzalaryna degiljek bolnanda, olar şobada Nazarbaýewiň ýanyna ylgaýardylar we kömek soraýardylar. Tokaýew Nazarbaýewe örän wepaly adam. Has beteri ol Nazarbaýew hakynda ýazylan baş kitabyň awtory.

• FETÖ-çylar BILEN ŞÄRIKDEŞ IŞLER

Partiýasynyň başyna Tokaýewi geçirensoň, Nazarbaýewiň giýewsinde, ýakynlarynda we premýer-ministrde «Nazarbaýew-ä garrady. Prezidente-de sözüimiz ýöränok. Häkimiýet elden gitjek öýdýän» diýen gorky ot aldy.

Gazagystanda apparatyň üýtgejeginiň gürrüňi hemmeleriň dilindedi. Emma Dubaýda, Italiýada, Fransiýada mülk eýesi gazak oligarhlar bardy. Tokaýew bu topara kân bir ýüz berip baranokdy. Italiýada şereket açan gazagystanly Şadiýew Gazagystanda ýer üstüne ýer satyn alýardy.

Ýurtda gurluşyk işleri gyzgalaňly dowam edýär. Bu gurluşyk taslamalaryny gazaklar bergä batyp, kredite girip alýar. Ýerden başlaýan satuwlara döwlet hiç zat diýip bilenok. Emma bu önümçiligi we satuwy gurnaýan firmalaryň hakyky eýeleriniň syýasatçylardygyny Gazagystanda hemmeler bilýär. Hatda ýaňy işden giden hökümet agzalarynyň biriniň Türkiýede FETÖ-çy hökmünde tanalýan bir telekeçi bilen ýyggy gatnaşygy haýran

galyjylyk bilen syn edilýärdi.

Premýer-ministriň otagynda çay içýän, gulluk awtoulagyna münýän firmaja ýurt derejesindäki uly işler berlip, şärikdeş işler alnyp barylýardy. Bir tarapda bular ýaly gatnaşyklardan gelýän peýdany paýlaşýan we baýaýan, pul gazanýan gazak şereketiniň üstüne çöken gatlagyň Tokaýewe sözi ýöremeýärdi hemem gazak halkynyň arasyndaky jaýryklary ulaldýardy.

• RUSSIÝADAN NÄMÜÇIN GOŞUN ÇAGYRYLDY?

Ene dilini bilmeýän, rusça gepleýän gazaklar we edara-kärhanalarda gazak dilinde işlemekde, geplemekde kynçylyk çekýän ruslary-da şu hasaba goşuň... Bu ýagdaýy gowy bilýän we gowy analizläp başaýan Russiýa özüne ýakyn durýan häzirki Prezidente garşy agdarlyşyga synanşykda Tokaýew kömek bahanasy bilen Orta Aziýada täsirirliligini artdyrmagyň kül-külünde.

Ýogsam bolmasa 108 müň ätiýaçda, 132 müň goşuny bolan Gazagystanyň GDA-dan 2-3 müň esger çagyrmagynyň sebäbine düşünp bilmersiňiz.

Hadysanyň meseleleri: FETÖ-çydygy belli we Türkiýede bolýan her gohdan aman sypýan telekeçimiziň Gazagystandaky we Dubaýdaky bulaşyk gatnaşyklarynyň nämüçin öňi alynmady we Nazarbaýewe bu babatda duýduran bolmady?

Nazarbaýewiň ýegeni we gazak kontrrazwedkasynyň ikinji adamy Samat Abişiniň tussag astyna alnandygy hakda oppozision metbugatda çykan habarlar ýalana çykaryldy... Ýogsa-da şol habarlar dogrumyka?

Gazak kontrrazwedkasynyň başlygy Karim Masimowyň tussag edilendigi barada-da habarlar bar. Eger bu habarlar dogry bolup çyksa, kartina aýdyňlaşýar. Nazarbaýewe we onuň maşgalasyna örän ýakyn durýan Masimow ýurtda guş uçsa habary

bolmaly adam. Nazarbaýewe ýakyn durýan köp sanly ýokary düzümdäki ýolbaşçylaryň we howpsuzlyk gullugynyň işgärleriniň häzirem wezipededigini ýatdan çykarmazlyk gerek.

• DIKIÝ-PEKER-ÇAKYJY

Gazak mafiýasynyň lideri Arman Dikiý has öňräk Nazarbaýewe nägilelik bildirenleri ýenjýän, gorkuzýan biridi. Näme bolsa boldy, ol birdenem häzir nämüçin demonstrasiýaçylara arka durmaga, goldamaga başlady? Arman Dikini bu wakalara Nazarbaýewiň töwereginden gün görýän topar sokdumyka? Arman Dikiniň ýurdumyzdaky guramaçylykly jenaýatçylykly bandanyň liderligini etmekden gözlenýän we häzirem daşary ýurtda gezip ýören Sedat Peker bilen, Alaattin Çakyjy bilen bile düşen suratlary bar. Ankaradaky FETÖ-çy firmanyň Gazagystanda bu topar bilen bolan gatnaşyklary nämüçin görmezlige salyndy?

«Arman Dikiniň Pekerdir Çakyjy bilen näme baglanşygy barka? Pekerdir Çakyjy bu gatnaşyklaryň nämedigini bize düşündirse, şübhesiz, bular barada-da aýdaryn.»

Netijede «Nazarbaýewiň ýüpleri dolulygyna Tokaýewiň eline bermegini islemeýänler» Tokaýewi agdarmaga synanyşdy diýsegem bolar.

Käbir sowallaryň jogaplary berilmezden meselä düşünmek kyn...

Saýgy ÖZTÜRK.

«SÖZCÜ» gazetini, 09.01.2022 ý. Publisistika